

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 68/08

14 Οκτωβρίου 2008

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-42/07

*Liga portuguesa de Futebol Profissional (CA/LPFP) και Baw International Ltd κατά
Departamento de Jogos da Santa Casa da Misericórdia de Lisboa*

**ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ YVES BOT, Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ
ΡΥΘΜΙΣΗ ΠΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΕΙ ΣΤΗ SANTA CASA ΤΟ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΤΩΝ
ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΙΒΑΖΕΤΑΙ
ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΕΦΟΣΩΝ ΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ**

Με τις προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει, ωστόσο, ότι το σχέδιο της πορτογαλικής κανονιστικής ρύθμισης έπρεπε να έχει γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή. Εφόσον δεν γνωστοποιήθηκε, η εν λόγω ρύθμιση δεν είναι, κατά τη γνώμη του, αντιτάξιμη στη Bwin και στη Liga.

Η νομοθεσία της Πορτογαλίας απονέμει στη Santa Casa da Misericórdia de Lisboa, προ αιώνων ιδρυθέντα μη κερδοσκοπικό οργανισμό επιφορτισμένο με τη χρηματοδότηση δράσεων δημοσίου συμφέροντος, το αποκλειστικό δικαίωμα οργάνωσης και εκμετάλλευσης των λαχείων καθώς και των αμοιβαίων στοιχημάτων σε ολόκληρη την πορτογαλική επικράτεια. Η πορτογαλική νομοθεσία επέκτεινε το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα σε όλα τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, μεταξύ των οποίων και το Διαδίκτυο. Προέβλεψε επίσης κυρώσεις υπό μορφή διοικητικών προστίμων κατά όσων διοργανώνουν τέτοια τυχερά παίγνια κατά παραβίαση του αποκλειστικού αυτού δικαιώματος και διαφημίζουν τα παίγνια αυτά.

Η Bwin, επιχείρηση στοιχημάτων on-line εγκατεστημένη στο Γιβραλτάρ, και η Liga Portuguesa de Futebol Profissional καταδικάστηκαν σε πρόστιμα ύψους 74 500 ευρώ και 75 000 αντιστοίχως για τη διοργάνωση αμοιβαίων στοιχημάτων με ηλεκτρονικά μέσα και για τη διαφήμισή τους. Το Tribunal de Pequena Instância Criminal do Porto, ενώπιον του οποίου η Bwin και η Liga αμφισβήτησαν τα πρόστιμα αυτά, διερωτάται ως προς το συμβατό της νέας πορτογαλικής ρύθμισης με το κοινοτικό δίκαιο.

Στις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Υ. Bot θεωρεί ότι η επέκταση της πορτογαλικής ρύθμισης και στα λαχεία και στοιχήματα που λειτουργούν με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας που προβλέπει μια διαδικασία πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών¹. Πράγματι, η επίμαχη νομοθεσία απαγορεύει την παροχή ή τη χρήση υπηρεσίας και συνιστά, κατά συνέπεια, «τεχνικό κανόνα» κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας.

Δεδομένου ότι η οδηγία προβλέπει υποχρέωση των κρατών μελών να γνωστοποιούν στη Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι το σχέδιο της πορτογαλικής ρύθμισης έπρεπε να έχει γνωστοποιηθεί στο όργανο αυτό. Για την περίπτωση που η Πορτογαλική Κυβέρνηση δεν έχει προβεί σε τέτοια γνωστοποίηση, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει το μη αντιτάξιμο της πορτογαλικής ρύθμισης στη Bwin και στη Liga και το ανεφάρμοστό της από το εθνικό δικαστήριο. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει κατά πόσον το σχέδιο της πορτογαλικής ρύθμισης γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή. Ομοίως, σ' αυτό εναπόκειται να συναγάγει όλες τις συνέπειες όσον αφορά τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στη Liga και στη Bwin.

Περαιτέρω, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει το συμβατό της νέας πορτογαλικής ρύθμισης με την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Προκαταρκτικά, ο γενικός εισαγγελέας αναφέρει ότι **το κοινοτικό δίκαιο δεν αποσκοπεί στο άνοιγμα της αγοράς στον τομέα των τυχερών και χρηματικών παιγνίων**. Υποστηρίζει ότι μόνον αν ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει τα τυχερά και χρηματικά παίγνια ως γνήσια οικονομική δραστηριότητα με στόχο την αποκόμιση του μέγιστου δυνατού κέρδους είναι υποχρεωμένο να ανοίξει τη δραστηριότητα αυτή στην αγορά.

Στο πλαίσιο της ανάλυσής του, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η πορτογαλική ρύθμιση συνιστά περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθόσον απαγορεύει σε παρέχοντα υπηρεσίες παιγνίων με ηλεκτρονικά μέσα, εγκατεστημένο εντός κράτους μέλους εκτός της Πορτογαλίας, να προτείνει λαχεία καθώς και αμοιβαία στοιχήματα μέσω του Διαδικτύου σε καταναλωτές που κατοικούν στο τελευταίο αυτό κράτος. **Ωστόσο, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι ένας τέτοιος περιορισμός συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο, εφόσον πληροί ορισμένες προϋποθέσεις: πρέπει να δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος, να είναι κατάλληλος για την εξασφάλιση της επίτευξης του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, ο περιορισμός πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί δυσμενείς διακρίσεις.**

Όσον αφορά τη δικαιολόγηση της πορτογαλικής ρύθμισης, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η Πορτογαλία μπορούσε θεμιτώς να περιορίσει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών λαχείων και αμοιβαίων στοιχημάτων μέσω του Διαδικτύου για να προστατεύσει τους καταναλωτές και τη δημόσια τάξη. Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει κατά πόσον η πορτογαλική ρύθμιση είναι κατάλληλη προς διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των καταναλωτών καθώς και της δημόσιας τάξης.

Συγκεκριμένα, αφενός, η παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος σε ένα μοναδικό φορέα επιτρέπει την επίτευξη σκοπών όπως αυτοί που επιδιώκει η πορτογαλική ρύθμιση μόνον αν ο

---

¹ Οδηγία της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών (ΕΕ L 204, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 217, σ. 18).

φορέας αυτός βρίσκεται υπό κρατικό έλεγχο. Εναπόκειται, συνεπώς, στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν αυτό ισχύει στην περίπτωση της Santa Casa.

Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο οφείλει επίσης να εξετάσει μήπως, στο πλαίσιο της εφαρμογής της επίδικης πορτογαλικής ρύθμισης, η Πορτογαλία την εφαρμόζει καταχρηστικά επιδιώκοντας την επίτευξη του μέγιστου κέρδους. Όσον αφορά τα πρόσθετα παίγνια που η Πορτογαλική Κυβέρνηση δημιούργησε στον τομέα των λαχείων και των αμοιβαίων στοιχημάτων καθώς και τη διαφήμισή τους, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι ένα κράτος μπορεί να ενεργήσει κατά τον τρόπο αυτόν ώστε να προσελκύσει όσους επιδίδονται σε απαγορευόμενες δραστηριότητες παιγνίων προς επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Διευκρινίζει, πάντως, ότι στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει κατά πόσον η διεύρυνση του φάσματος των παιγνίων και το επίμαχο επίπεδο διαφήμισης υπερέβησαν προδήλως το αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών επί των οποίων ερείδεται το μονοπώλιο της Santa Casa. Όσον αφορά την πολιτική επέκτασης του παιγνίου στα καζίνο, την οποία, κατά τις προσφεύγουσες, ακολούθησαν οι πορτογαλικές αρχές, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι ένα κράτος έχει το δικαίωμα να προβλέψει διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης, περισσότερο ή λιγότερο περιοριστικούς, για διαφορετικά παίγνια.

Τέλος, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος σε ένα μοναδικό ελεγχόμενο από το κράτος μέλος φορέα ο οποίος δεν επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό μπορεί να συνιστά όχι δυσανάλογο μέτρο για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η πορτογαλική ρύθμιση. Θεωρεί επίσης ότι η επίδικη ρύθμιση δεν δημιουργεί δυσμενείς διακρίσεις, καθόσον δεν συνεπάγεται διακρίσεις λόγω ιθαγένειας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η γνώμη του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: CS DE EN ES EL HU IT NL PL PT RO SK SL

*Το πλήρες κείμενο των προτάσεων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
[C-42/07](#)*

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της αναπτύξεως των προτάσεων.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*